

ضعف و قوت در کارنامه رستم !!!

نویسنده :

فریبا ممبینی

میشناسی	: ممبینی، فریبا، ۱۳۳۷ -
عنوان قرارداد	: شاهنامه رستم، شرح شاهنامه برگزیده، شرح
عنوان و نام پدیدآور	: عصف و قوت در کارنامه‌ی رستم / نویسنده فریبا ممبینی.
مشخصات نشر	: اهواز: خالدين، ۱۳۹۵.
گروست	: نشر ات خالدين.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۹۱-۰۶-۱
وضعیت فهرست	: ف
ویسی	
آداشت	: کتابخانه.
موضوع	: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۳۹ - ۴۱۶ق. شاهنامه. رستم -- نقد و تفسیر
موضوع	: Ferdowsi, Abolqasem. Shahnameh. Rostam Criticism and interpretation
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۱۰ -- تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry -- ۱۰th century -- history and criticism
شناسه افزوده	: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۳۹ - ۴۱۶ق. شاهنامه. رستم، شرح
ده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ ص ۷۴/م/PIK۴۳۹۶
ده بندی دیویی	: ۸۶۳۱/۱
شماره	: ۲۴۴۵۶۳۳
کتابشناسی ملی	

انتشارات خالدين

ضعف و مرگ در کارنامه رستم!!!

فريبا بمبيني

تاريخ و نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۸۵

تيراژ: ۱۰۰۰ جلد

قيمت: ۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۹۷-۰۴-۹

ناشر: انتشارات خالدين: ۰۹۳۷۳۵۹۷۹۲۹

کليه حقوق براي نويسنده محفوظ است.

فهرست مطالب

۷.....	پیشگفتار.....
۸.....	مقدمه.....
۱۱.....	رستم و سهراب.....
۱۶.....	جنگ آغاز می شود.....
۲۰.....	روز دوم: بر روی رستم و سهراب.....
۳۲.....	رستم و اسفندیار.....
۳۶.....	جنگ رستم و سهراب.....
۵۴.....	نتیجه گیری.....
۵۵.....	منابع و مآخذ.....

پیشگفتار :

شاهنامه همچون ستاره ای بر قارک آسمان زبان و ادبیات فارسی می درخش و رستم سمبل آزادی ، آزادگی و شرافت با چهره ای درخشان و بهرام ، ترازدی سهراب و اسفندیار از حربه نیرنگ بهره می گیرد و حریف را مغلوب می سازد . رشی که این کتاب بر اساس آن به انجام رسیده است این است که رستم نه به پیشه دم از عدالت و مهرورزی می زند چگونه می تواند از بی تجربه بودن سرب استفاده کند و با نیرنگ ، اسفندیار را به دام آوار بکشد . آیا این مسئله نقطه عطفی در کارنامه او نیست ؟ نویسنده برای پاسخ به این سؤال به منابع و مراجع معتبر مراجعه کرده و به تحلیل و بررسی یافته ها پرداخته است و در نهایت به این نتیجه رسیده است که این عمل رستم نه تنها خدشه ای به شخصیت والا و برجسته او وارد نمی کند بلکه او را پرآوازه تر و موجه تر جلوه گر ساخته است . او در جای جای شاهنامه حضور دارد ، و پیوسته بر این عقیده است که

نبیند مرا زنده با بند کس   که روشن روانم بر این است و بس

مقدمه :

کتاب شاهنامه سترگ ترین کتابی است که از عهد سامانیان و غزنویان بازمانده است و مهمترین سند ارزش و روشن ترین گواه تمدن ایران کهن است . داستانهای ملی و تاریخی قوم ایران در آن به خوبی نمایان است .

احساسات و تعالیم لطیف اخلاقی در آن به چشم می خورد پر واضح است که فردوسی هیچ بازنده ای داشته و سخنش از طعن و چاپلوسی و دروغ خالی بوده است و اندیشه شیرات ماوراء و دور از اخلاق بکار نبرده است . اگر توجه کنیم می بینیم در شاهنامه انسان به افق های اخلاقی - انسانی و تقوی و عدالت و قهرمانی هایی که شاید انسان کامل است سوق داده می شود .

غروری که در شاهنامه به چشم می خورد به همان اندازه که به پیروزی های مادی تکیه دارد به پیروزیهای معنوی نیز توجه است . پس شاهنامه حماسه داد و قانون است و مقاومت در برابر هر چه اهریمن است . با این همه که شاهنامه ، سمبل عدالت ، خوبی ، نیکی و مبارزه با اهریمن است ، آبا قهرمان این کتاب بزرگ یعنی رستم در دو حماسه مهیب با سهراب و اسفندیار به حقه متوسل می شود و با اینکه می توانست به خوبی با فرزند و دوست خود کنار

بیاید به حيله دست می زند و آن دو را از پا در می آورد ، آیا از نظر فردوسی
این نقطه قوت در کارنامه رستم است یا نقطه ضعف ؟ !!!

در دنیای شاهنامه قهرمانی تنها محدود به دلاوری در میدان جنگ نیست ،
خردمندی هم لازمه قهرمانی است و آیا رستم در این دو نبود خردمندانه عمل
کرد !!!

در داستان رستم و سهراب ، همان گونه که روش شاهنامه است ، سایه تقدیر به
خوبی به چشم می خورد . تقدیر ، واقعه را به جایی می کشاند که وقوع فاجعه
اجتناب ناپذیر است و آن مرگ سهراب است ، مرگ سهرابی که بسیار پر معنا
و غم انگیز است .

در کشمکش رستم و اسفندیار نمی دانیم کدام یک از آنها را باید سزاوار
همدردی شمرد ، گاه فکر می کنیم هر دو همدردی ، ساسان را بر می انگیزند
زیرا هر دو در مسیر دو راه بین مرگ شرافتمندانه و زندگی پستی و خسته واقع
شده اند .

شکست اسفندیار از رستم هم شکست خانواده شاهی و هم شکست آئین کهن
زرتشتی بود و اما شکست رستم فاجعه آمیزتر است و آن شکست سنت های
پهلوانی ایران و شکست تمام تاریخ ایران بود پس در این فاجعه رستم باید

چگونه عمل کند ، مرگ خود که مرگ تمام ایران یا شکست آن دو که
سرافرازی و افتخار ایران را به همراه داشت .

www.ketab.ir